

НАПРЯМ 7. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО ТА КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

ЩОДО ОКРЕМИХ НЕОБХІДНИХ ЗМІН КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Белкіна Д. С.

кандидат юридичних наук,

голова Баранівського районного суду

Житомирської області

м. Баранівка, Житомирська область, Україна

Відповідно до ч. 2 ст. 1 КВК України, в обіг було введено словосполучення «законні інтереси засуджених», мова про які взагалі не ведеться у жодній нормі, главі та розділі зазначеного Кодексу.

На загальнотеоретичному рівні законні інтереси визнаються системоутворюючою ознакою поняття «правовий статус» [1, с. 237]. У свою чергу, в теорії кримінально-виконавчого права словосполучення «законні інтереси засуджених» тлумачать як: закріплені в правових нормах конкретної дії прагнення цих осіб до володіння тими чи іншими благами [2, с. 7]. Враховуючи те, що ні в статтях Загальної частини КВК України (статті 8–10), ні в нормах Особливої частини даного Кодексу (ст. 107) не закріплено жодного положення про законні інтереси засуджених, логічно було б у зв'язку з цим вказану прогалину усунути шляхом доповнення КВК України ст. 9-1 «Законні інтереси засуджених» та викласти її у наступній редакції: «Засудженому гарантується у ході виконання та відбування покарання реалізація його законних інтересів, що витікають з його правового статусу та не стосуються правообмежень, які визначені у законі та вироку суду згідно з конкретним видом кримінального покарання».

Такий підхід ґрунтується на положеннях:

а) ч. 3 ст. 63 Конституції України, відповідно до якої засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду;

б) ч. 2 ст. 7 КВК України, у якій мова ведеться про те, що засуджений користується всіма правами людини та громадянина,

передбаченими Конституцією України, за винятком обмежень, визначених цим Кодексом, законами України і встановлених вироком суду;

в) ст. 7 Конвенції про захист прав і основоположних свобод, у якій визначено принцип «ніякого покарання без закону» [3, с. 235-245].

Крім того, при закріпленні завдання визначення порядку застосування до засуджених заходів з метою виправлення і профілактики їх асоціальної поведінки допущено низку недоречностей і неузгодженостей змісту ч. 2 ст. 1 КВК України з положеннями ч. 1 цієї статті Кодексу.

Так, по-перше, у ч. 1 ст. 1 КВК України мова ведеться про такі складові елементи мети даного законодавства, як: виправлення та ресоціалізація засуджених, а тому саме такими ж мають бути і завдання щодо їх досягнення на практиці.

По-друге, у ст. 6 КВК України закріплено основні засоби виправлення і ресоціалізації засуджених, які входять до переліку законодавчо визначених заходів впливу на цих осіб, поряд із застосуванням до них заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, гамівної сорочки і зброї (ст. 106 КВК); дисциплінарного впливу (статті 130–132 КВК); духовного впливу (статті 128–128-1 КВК) ін., що слід було б врахувати законодавцю при формулюванні зазначеного вище завдання.

По-третє, такої мети кримінально-виконавчого законодавства, як профілактика асоціальної поведінки засудженого, в ч. 1 ст. КВК України не передбачено, з чого можна зробити висновок про те, що визначене в ч. 2 цієї статті Кодексу завдання сформульовано невдало та алогічно.

Більш того, як можна реалізувати будь-яке завдання з іншою, ніж ця передбачено метою, ціллю, як це, зокрема, безглуздо вчинив законодавець, вживши зокрема, словосполучення «з метою профілактики асоціальної поведінки засуджених».

З метою усунення зазначеної правової колізії слід виключати з ч. 2 ст. 1 КВК України речення «визначення порядку застосування до засуджених заходів впливу з метою виправлення і профілактики асоціальної поведінки», замінивши його на речення такого змісту: «Визначення порядку застосування до засуджених встановлених у законі основних засобів виправлення і ресоціалізації, а також інших законодавчо передбачених заходів впливу на особу правопорушника».

Література:

1. Теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін.; за ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2014. С. 237.

2. Степанюк А. Х., Яковець І. С. Кримінально-виконавчий кодекс України: наук.-практ. коментар/за заг. ред. А. Х. Степанюка. Харків: ТОВ «Одіссей», 2005. С. 7.

3. Конвенція про захист прав і основоположних свобод від 30 листопада 1964 року. Набула чинності для України 29 грудня 1995 року. Збірник міжнародно-правових актів та угод з питань діяльності пенітенціарних установ і поводження з в'язнями. Київ: АННА-Т, 2008. С. 235–245.

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ У ФРАНЦІЇ

Боровик А. В.

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри кримінально-правових
та адміністративно-правових дисциплін,
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука*

Кухарук Т. Б.

*методист
Навчально-криміналістичного центру
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука м.
Рівне, Україна*

Приділяючи увагу окремим аспектам діяльності поліції закордонних країн, необхідно звернути увагу на правоохоронну систему Франції. Так, вперше поліція збройних сил виникла у Франції в 1791 році з ініціативи Наполеона Бонапарта на базі існуючої з XIII століття дворянської кінної гвардії (жандармерії). З цього часу організація поліцейських сил країни змінювалася не раз. При цьому французька поліцейська система справила величезний вплив на системи деяких сусідніх держав і країн, що входили до складу Франції в ролі колоній. Унікальністю цієї системи полягає в тому, що місцевим органам влади дозволено наймати своїх власних офіцерів поліції – так звану муніципальну поліцію.

Історично склалося, що у Франції діє централізована система поліцейського управління, яка являє розгалужений апарат, до складу якого входять три основні сили: